

GÜNÜN
KONUĞU

Almanya Türk Toplumu
Genel Başkanı

Prof. Dr.
Hakkı
KESKİN

Göç ve uyum politikasında geri kalmış Almanya

İKİNCİ Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya ilk yabancı işçi getirme anlaşmasını İtalya ile 45, Türkiye ile 40 yıl önce yaptı. Neredeyse yarım yüzyıldır anlaşmalarla getirilen göçmen işçiler ülkenin gereksinimi ve refahı için çalıştırmaktadırlar.

Bu uzun süreye karşın Almanya'nın belirlenmiş bir göç ve göçmenlerin toplumla bütünleşme politikası yoktur. Bir farkla: Almanya'ya gelenlerin bu ülkede kalabilmeleri Alman iş pazarının ihtiyacına göre ayarlanmış, işini kaybeden ve iş bulamayanların oturma süreleri uzatılmayarak ülkelerine dönme zorunlulukları baştan itibaren öngörülmüştür.

Diğer bir deyimle Almanya'nın yabancı işçi getirme ve çalıştırma politikası yalnızca işpazarının ihtiyacına endekslenmiştir. Göçmen işçilerin eş ve çocuklarıyla Almanya'ya yerleşme ve işsizliklerinde de burada yaşamaları öngörülmemiştir. Sırasıyla İtalya, İspanya, Yunanistan, Türkiye, Tunus ve Fas'la işçi getirme anlaşmaları yapıldıktan sonra 1965 yılında, yani İtalya ile anlaşma yapıldıktan 10 yıl sonra "Yabancılar Yasası'nın" Almanya'da ortaya çıkması anlamlıdır.

Ne var ki beş yıldan daha uzun süre Almanya'da çalışan ve oturma izinleri iki kere uzatılanlara yasal hakların doğuşu, bu nedenle de işsiz olsalar bile sınır dışı edilemeyecekleri yüksek mahkeme kararlarıyla belirlenmiştir. Böylece göçmen işçilere süresiz oturma izni ve hakkı verilmesi, siyasi iradeyi zorunlu kılan mahkeme kararlarıyla bir hak haline gelebilmiştir.

BITMEYEN BELİRSİZLİK

Sosyal Demokrat ve Yeşiller hükümeti bu belirsizliğe son vererek bir göç ve uyum yasası çıkaracağı sözünü seçim öncesi vermişti. Türkçe'de "dağ fare doğurdu" diye bir deyiş vardır. Görevdeki hükümet bu kadar tartışmadan sonra göçmenler açısından tam bu anlama gelebilecek bir "göç ve uyum yasa" tasarı ortaya koydu.

Tasarı Almanya'ya göçü, Almanya ekonomisinin gereksinimleri doğrultusunda yasal çerçeveye oturtmayı ve yönlendirmeyi amaçlıyor. Amaç ilk yabancı işçi getirildiğinin aynı. O zaman yıldan yıla artan genç, dinamik, sağlıklı ve her alanda çalışabilecek yüzbinlere gereksinim vardı. Şimdi bilgisayar uzmanı gibi belli alanlarda ihtiyaç duyulan nitelikli ve sınırlı sayıda kişilere işverenlerin gereksinimi var. Yasa tasarı artık ihtiyaç duyulanların ötesinde göçmenlerin buraya gelmesini önlemek istiyor.

Ancak tasarı Almanya için varolan uluslararası yükümlülükleri de gözardı edemiyor. Örneğin: siyasi mültecilik istemleri reddedilen, ancak "Cenevre mültecilik anlaşmasına" göre ülkelerinde iç savaş durumu veya güvenli bir ortam olmadığı için ülkelerine gönderilemeyenlere daha güvenceli bir statü öngörüyor. Böylece bu kişilerin sosyal yardım yerine çalışarak geçimlerini sağlayabilmelerine olanak tanımak istiyor.

GÜVENCELİ OTURMA İZNI

Ne var ki yasa tasarı "süresiz oturma izni" ve "oturma hakkı" olmayanların güvenceli oturma izni alabilme koşullarını ağırlaştırıyor. "Yeterli düzeyde Almanca bilme ve Almanya'nın yasal, toplumsal düzeni hakkında temel bilgi sahibi olunması" koşulunu getiriyor. Bu da daha çok birinci ve ikinci kuşak Türkleri büyük ölçüde olumsuz etkileyeceğe benziyor. Öte yandan ücretler artıyor.

Bu nedenle bir kere daha belirtmekte yarar var: süresiz oturma izni veya oturma hakkı olmayanlar en kısa sürede mutlaka bu hakkı elde etmeye çalışsınlar. Daha da iyisi Alman vatandaşlığı için girişimde bulunsunlar.

Federal Parlamentoda ana muhalefeti oluşturan Hıristiyan Birlik Partileri, hükümetin yasa tasarsını çok yönlü eleştirerek, Almanya'ya gelebilme koşullarını daha da ağırlaştırmak istiyorlar. Çocukların anne babalarının yanına gelme yaşının 16'dan 10'a inmesi, suç işleyenlerin daha kolay sınırdışı edilebilmesi, Almanca kurslara katılacakların ücret ödemeleri gibi.

Görüldüğü gibi Almanya göç ve uyum politikasındaki geri kalmışlığını, tasarı yasalassa da sürdürmeye kararlı gözüküyor.